REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șese luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 251. Brașov, Sâmbătă 13 (26) Noemvrie. 1904.

Scrisórea contelui Andrassy.

Ceea-ce caracteriséză situațiunea creată prin lovitura dată regulamentului camerei de Tisza și majoritatea sa, este faptul, că de la așa numitul atentat de Vinerĭ încóce, s'a rupt par-că de-odată firul tuturor combinațiunilor cu privire la ce are sĕ urmeze.

Pentru moment nu sciu nicĭ cei din tabĕra lui Tisza-Perczel, nu scie nicĭ Tisza însușĭ, necum oposiția aliată séu disidenții din partidul liberal, ce are sĕ mai fie mâne séu peste câte-va dile și sĕptĕmânĭ. Toțĭ simt numai, că are sĕ se petrécă ceva cu totul extra-ordinar pentru-ca sĕ se restabilescă érășĭ echilibrul parlamentar mult mai tare sdruncinat de mĕsurile de forță ale guvernului, decât de însășĭ obstrucțiunea ce a dat nascere situațiunei de față.

Printre negura, ce s'a lăsat peste viéța parlamentară maghiară și care împiedecă privirea clară și a unora și a altora, s'au ivit unele radie mai luminóse, carĭ, străbătêndu-o, au mai lărgit în parte cercul vederii, dér numai pentru ochii acelora, carĭ sunt apțĭ de a vedé ceva mai departe. Ințelegem scrisórea ce-a adresat-o alegĕtorilor sĕi malcontentul eșit din partidul liberal, contele Iuliu Andrassy, un bărbat cu mare trecere la Ungurĭ.

Acéstă scrisóre e de-o netăgăduită valóre, pentru-că ea tracteză cestiunea pendentă cu multă cunoscință de causă și în mod fórte liniștit și principiar, din care causă, credem, că nu va rĕmâné fără un efect mai adênc asupra tuturor taberelor maghiare.

Andrassy, fiul rĕposatului ministru de externe, vrea prin scrisórea sa sĕ motiveze de ce a eșit din partidul liberal. Se dicea, că vrea a-șĭ depune și mandatul. Din scrisóre însĕ resultă din contră, că deresce a lua parte la viitórele lupte politice.

Astfel Andrassy se presentă ca viitor om al situațiuniĭ, de cumva nu-i va succede lui Tisza a rĕmâné stăpân pe ea într'un fel séu altul.

Ce dice Andrassy? El arată în întroducere, cum obstrucțiunea dusă prea departe a făcut necesară o revisuire a regulamentului camerei, pentru a pune capĕt obstrucțiunei așa numite technice. Partidul liberal dice, dorea o revisuire moderată a regulamentului și de aceea el, Andrassy a sprijinit nisuința lui și a rémas în partid, deși nu aproba tactica întrebuințată, ci era de ideia, că cel mai bun drum, ar fi fost sĕ se încerce revisuirea printr'o înțelegere și învoiélă între tóte partidele din cameră. „Până când consciința mea mĭ-a permis — dice Andrassy — am perseverat în partid și pe lângă conducĕtorul lui (Tisza) a căruia motive patriotice le recunosc. Astădĭ însĕ consciința nu-mĭ mai értă, de a sprijini și mai departe guvernul în nefericita lui întreprindere".

Critică aspru procederea guvernului, dicênd că pe calea apucată clotura va fi inevitabilă, fiind-că „violarea dreptului ce stabilesce drepturĭ conține o *permanentă violare a dreptului*", ér în locul ordinei de drept, vătĕmate vom avé caosul.

Fórte interesante sunt expunerile contelui Andrassy, prin carĭ face o asemĕnare între parlamentarismul din Ungaria și Englitera, arătând marea deosebire a stărilor de aicĭ cu cele de acolo, insistând mai ales asupra anomaliei, că în Ungaria nu alterneză la putere partidele cele marĭ, ci vecĭnic numai un singur partid stăpânesce, ér oposițiunea n'are nicĭ odată șanse de a ajunge la putere.

Mai este un moment în scrisórea contelui, care merită a fi relevat. El arată, că rĕul ce s'a produs prin violența și forța întrebuințată, nu póte fi lecuit și cu atât mai puțin delăturat prin alegerĭ nouĕ. Resultatul acestor alegerĭ orĭ cum ar fi, nu póte schimba nimic în cestiunea revisuirii, fiind-că totdéuna va fi în cameră și oposiție mai mult orĭ mai puțin numĕrósă, care totdéuna va sta pe basa vechiului regulament, combătând legalitatea votului de Vinerĭ.

Revisuirea regulamentului camerei după natura sa n'au s'o facă alegĕtorii din țéră, ci trebue s'o sĕvîrșéscă camera însașĭ, dice Andrassy. De aceea noul regulament votat adĭ sĕptĕmână, are o „greșélă originală din nascere", care nu se póte îndrepta prin alegerĭ. Unei politice, care violéză întegritatea ordinei de drept fără a ajunge la resultate practice, dênsul nu-șĭ póte da sprijinul. De aceea a eșit din partidul liberal, dér nu se alătură nici la oposițiunea unită, mai întâi din causa trecutului ei obstrucționist și apoi fiind-că nu póte aproba metoda luptei ei și regretă mai ales, că oposiția a tras și persóna monarchului în luptă, când coróna trebue sĕ rĕmână totdéuna peste partide.

Cu'n cuvênt în ce privește resultatul practic, Andrassy cere sĕ se facă revisuirea printr'un acord între partide.

Tiszaiștii dic că acest acord s'a dovedit a fi imposibil încă sub Szell și că învoielile cu oposiția au adus cu sine numai crise grele.

Cum va eși așadér din impas cestiunea revisuirii regulamentului? Acésta este marele secret al viitorului.

Situațiunea politică ungară.

Pe di ce merge situațiunea politică internă se încurcă și se înăspresce tot mai mult. Agitațiunea în ambele tabere ce se rĕsboesc: *pro* și *contra* guvernului, a început sĕ ia proporțiĭ marĭ.

Evenimentul dilei este scrisórea deschisă a contelui Iuliu *Andrassy* către alegĕtorii sĕi. O scrisóre politică acésta, cu care ne ocupăm în fruntea numĕrului de adĭ al diarului nostru și pe care, pentru importanța ei, o publicăm în traducere la alt loc al fóiei nóstre.

Oficiosul „*Magyar Nemzet*" vorbind despre *atitudinea guvernului* în nóua situațiune, declară, că contelui *Tisza* nicĭ prin gând nu-i trece de a alege o altă cale de descurcare, de cât aceea pe care șĭ-a ales'o de la început. Când guvernul și partidul liberal s'a angajat la sdrobirea obstrucțiunei, a ținut cont de tóte episódele luptei și de tóte urmările. Nimic nu l'a surprins și nicĭ un fel de întorsătură a evenimentelor nu-l va afla nepregătit Guvernul și partidul sĕu — dice oficiosul — au pus mâna pe córnele plugului și nu vor întrerupe lucrarea patriotică menită a restabili capabilitatea de lucrare a parlamentului.

Intr'un interview, ce l'a avut contele *Andrassy* cu un colaborator de la „Bud. Hirlap", contele a dis, că *Tisza* nu se va opri la calea jumĕtate. Vor fi, decĭ, *marĭ scandalurĭ*. Pe turburătoriĭ ordinei, décă va fi posibil, îi va esclude din cameră. Aceștia însĕ nu se vor lăsa terorisațĭ, ei nu vor părăsi camera, și décă va trebui, și nopțile le vor petrece acolo. Despre contele Tisza a dis, că e bărbat fórte capabil, om franc și drept. E însĕ *fanatic*. Bună credința lui nu póte fi trasă la îndoială.

In adunarea generală a consiliului comunal din Budapesta ținută alaltăerĭ, s'a întêmplat un mare scandal. Membriĭ oposiționalĭ au tras la rĕspundere pe primarul Ioan *Halmos* pentru-că a participat la meetingul liberalilor. Membriĭ consiliului, partisanĭ ai oposiției, au cerut votare nominală, ca sĕ se constate proporția voturilor, și n'au lăsat pe Halmoș sĕ vorbéscă. In fine adunarea a fost disolvată în mijlocul unui mare sgomot.

S'a dis de repețite-orĭ, că ministrul președinte *Tisza* dimpreună cu alțĭ membriĭ ai cabinetului sĕu, va face un turneu prin țéră, pentru-ca sĕ lumineze poporul asupra procederei sale în ședința memorabilă de la 18 Noemvrie. Conform acestei hotărîrĭ, miniștri Tisza, Berzeviczy, Khuen-Hedervary și Nyiri vor merge în 28 Nov. la Oradea-mare, și vor lua parte la marea adunare a partidului liberal. Contele Tisza va ține un discurs, în care va încerca sĕ-șĭ motiveze procederea sa în ședința de Vinerea trecută a dietei.

Bismarck — Guizot — Tisza.

Cum ajung aceste trei nume alăturea? Fórte simplu. De câte nu este capabilă fantasia omenéscă? Mai deunădĭ „M. Szó" spunea despre contele Tisza, că este „Bismarck-ul maghiar" — ér acum vine un corespondent din Ungaria al diarului „Figaro" și spune, că bĕtrânul Tisza, tatăl lui Stefan, a fost nicĭ mai mult, nicĭ mai puțin „Guizot-ul maghiar".

In timpul din urmă adecă contele Tisza s'a pus bine cu marile organe de publicitate din apus și foile maghiare reproduceau dilele acestea aprecierĭ favorabile ale politicei lui Tisza publicate în „*Times*" din Londra, ér „Figaro" a publicat în timpul din urmă vr'o trei corespondențe tot în sens favorabil. Este interesantă cu deosebire ultima corespondență apărută în numĕrul de la 21 Noemvrie semnată de „Ignotus", în care se face o dare de sémă despre bravura parlamentară a ministrului președinte unguresc.

Etă un mic extras:

„Se vede că Tisza, a cărui îndelungă răbdare începu a fi luată în deșert — scrie „Figaro" — a luat energic ofensiva. Oposiția n'a credut, că va avé atâta îndrăsnélă. Ei bine, el a avut-o și a dovedit, că e om de acțiune și voință.

Obstrucțiunea technică a minorității nu-i lăsa altă alternativă. Trebuia sĕ sdrobéscă oposiția, décă nu voia sĕ fie însușĭ rĕsturnat. Regulamentul vechiŭ făcea majoritatea sclavă unei minoritățĭ turbulente. Trebuia modificat, îndreptat. Ișĭ póte orĭcine imagina, că Tisza, *fiul și moștenitorul lui Guizot cel maghiar*, nu s'a resolvit decât sub loviturile unei necesitățĭ imperióse a restrînge — deși numai temporal — prerogativele parlamentului. Exemplul lui *Gladstone* (Tot după modele celebre!) în lupta contra lui Parnell și Biggar, îi putea servi de încurajare.... Existența regimului representativ era în pericol. Era vorba sĕ lucreze, și încă repede. Tisza șĭ-a riscat popularitatea și portofoliul. Norocul i-a surîs. Fidelitatea amicilor sĕi, electrisațĭ prin elocința lui virilă și atacul neprevĕdut, a derutat oposiția.

Cu tótă defecționarea neașteptată a grupului *Andrássy* și cu tótă apostrofarea vehementă a contelui *Apponyi* — erĭ încă speranța partidului liberal — majoritatea nu s'a intimidat. Proiectul de revisuire s'a votat și pe când amicii lui Kossuth, orbițĭ de patimă făceau tumult, președintele cu un sânge rece admirabil în mijlocul deslănțuirei sgomotóse a patimilor dădea cetire rescriptului de prorogațiune.

Nu i-a mai rĕmas contelui Tisza, de cât a face acum apel la țéră. Acésta este consecința naturală a loviturei sale de forță, dér în același timp este și o săritură în întuneric".

Până aci corespondența lui „Figaro".

Evident, că cu un bărbat de energia lui *Bismarck*, și care prin moștenire dispune și de sciința lui *Guizot*, politica guvernului ungurese nu póte de cât se mérgă din isbândă în isbândă.

Asupra potrivelei analogielor însĕ multă lume a rĕmas cam nedumerită.

Andrassy către alegĕtorii sĕi.

Am amintit la alt loc al numĕrului nostru de adĭ, că contele Iuliu *Andrássy* a adresat alegĕtorilor sĕi o scrisóre deschisă, în care arată causele pentru carĭ *a eșit din partidul liberal*. Scrisórea acésta fiind de mare importanță pentru situațiunea politică actuală, o dăm aicĭ parte în estras, parte verbal.

In introducere se arată, că regulamentul actual al camerei dă drept de *veto* absolut la 20—30 deputațĭ, carĭ pot împiedeca aducerea orĭ-cărei hotărîrĭ și sĕ împiedece la infinit desbaterea afacerilor de la ordinea dilei. Principiile și disciplina unei părțĭ a oposiției nu mai dau adĭ garanția, că nu vor usa fără motiv de acéstă posibilitate. S'a lățit fórte mult părerea, că acéstă armă de luptă escepțională se póte folosi nu numai în contra forței și ilegalității, ci și în contra unui guvern, care nicĭ odată n'a esercitat forța și în contra unor proiecte de lege, carĭ țintesc la menținerea vieții de stat și la resolvarea afacerilor curente. S'a ivit decĭ necesitatea restringerei regulamentului camerei. In fața necesității acestei reforme nu se eschivéză nicĭ el (Andrassy). Tre-

bue însĕ sĕ fim cu precauţiune la sĕvîrşirea acestei operaţiunĭ, căcĭ libertatea vieţiĭ interne parlamentare este o comóră pe care nu e permis sĕ o reducem decât până la marginea necesităţiĭ inevitabile.

„*Nu vreu*“ — ḑice contele — *se esclud cu totul posibilitatea obstrucţiuneĭ*. Vréu numaĭ, ca ea sĕ nu provóce obstrucţiunĭ carĭ nu sunt justificate de marĭ cause organice. Obstrucţia sĕ nu atârne vecînic ca sabia luĭ Damocle asupra activităţiĭ cameriĭ ci sĕ se facă us de ea numaĭ la anumite ocasiunĭ rare.

„Din treĭ cause aş considera greşit a-se garanta necondiţionat domnia majorităţiĭ — în felul cum s'a făcut, corect şi înţelept în Anglia. *Noi* (Maghiariĭ) *suntem mai violenţĭ* de cât poporul engles şi usăm maĭ necruţător de mijlócele de putere, ce ni-s'au dat, de cât Englesiĭ. Acéstă esplicare se observă la majoritate tot aşa ca la minoritate. Am vĕḑut, că înşişĭ aderenţiĭ guvernuluĭ Szell au fost nemulţumiţĭ cu nobila intenţiune a acestuia, de a nu usa de armele puteriĭ în interesul propriuluĭ partid. S'ar puté óre sĕ se întémple aşa ceva în Anglia? Oposiţia încă a dat nu odată dovadă de înclinările eĭ estreme. Ea a usat de mijloculobstrucţiuneĭ câţĭ-va anĭ după restabilirea vieţeĭ constituţionale, pe când în Anglia acésta s'a întêmplat maĭ târḑiu. La noĭ oposiţia naţională a apucat acéstă armă, ce primejduesce parlamentarismul, pe când în Anglia inimiciĭ naţiuneĭ şi aĭ statuluĭ, *Irlandesiĭ*, au usat de ea. La noĭ resistenţa a fost dusă până la consecinţele finale şi spiritul estremuluĭ a sguduit şi basa legală a vieţiĭ de stat. In Anglia nicĭ odată nu s'a întêmplat asta. Suntem naţiune de partid şi trebue sĕ ţinem cont de aceea, că majoritatea póte sĕ abuseze uneorĭ de puterea eĭ.

„A doua causă, care mĕ îndémnă la precauţiune este, că eventualul abus de putere póte avé la noĭ urmărĭ maĭ periculóse, decât în Anglia. De treĭ-ḑecĭ de anĭ n'a fost la noĭ crisă de partid. Oposiţia, n'a putut prin victorie sĕ ajungă la guvern. Viéţa nóstră politică nu cunósce schimbarea de stăpânĭ. Décă acela, care nu crede că prin alegerĭ póte sĕ rĕstórne guvernul, că póte sĕ-şĭ creeze o majoritate în dietă, că prin votare simplă póte sĕ ajungă la putere, — décă acela ḑic, va fi despoiat şi de dreptul de a se plânge în parlament şi décă e espus capriciilor majorităţiĭ: *póte sĕ fie cuprins de o disposiţie în adevĕr revoluţionară*. Luptând tótă viéţa fără mijlóce de proprie apĕrare, póte sĕ devină sclavul uneĭ amărăciunĭ, care sĕ-l îndemne la distrugere.

„A treia causă pentru care la noĭ nu se pot da majorităţiĭ atâtea drepturĭ, de câte dispune majoritatea din Anglia, zace în situaţiunea nóstră de drept public. *Se póte întémpla, ca vechile lupte istorice sĕ se reînoiéscă odată. Pentru casul acesta* care adĭ nu pare probabil, *e de dorit, ca minorităţiĭ sĕ i se dea puţină a pune piedecĭ seriόse în calea asupririĭ*. Istoria dovedesce, că atuncĭ când pericole neaşteptate ameninţă vre-o naţiune şi se află în faţa posibilităţiĭ uneĭ seriόse asuprirĭ, resistenţa numaĭ puţinĭ o iniţiază. Odiul primuluĭ pas îl iau asupra lor tot-déuna numaĭ ómenĭ singuraticĭ, ér majoritatea din contră e oportunistă şi se mişcă incet. Rareorĭ e mare numĕrul celor curagioşĭ şi neegoiştĭ. Décă guvernul nu atacă de-odată tóte interesele, décă corumpe, décă păstréză încâtva formele şi astfel îşĭ pregătesce terenul pentru politica antinaţională, uşor se póte întémpla ca minoritatea sĕ rĕmână un timp óre-care singură. *E necesar decĭ, ca ea*, (minoritatea) *sĕ aibă la îndemână şi arme constituţionale, cu ajutorul cărora se pótă deştepta naţiunea din somnul eĭ*.

„Din causele aceste sunt *adversarul cloturei* şi al restricţiunei prea marĭ a regulamentuluĭ camereĭ“.

(Va urma.)

Rĕsboiul ruso-japones.

Nisce declaraţiunĭ fórte importante a făcut unuĭ ḑiarist american şeful de stat major al armateĭ luĭ Oyama, generalul de brigadă *Kodama, asupra situaţiuneĭ de la Porth-Arthur*.

Greutăţile ce se ridică în calea cucerireĭ Port-Arthuruluĭ sunt încă fórte marĭ, ḑice *Kodama*. Japonesiĭ speră totuşĭ, ca în decursul acesteĭ iernĭ sĕ ocupe cetatea. *Cu trupe de infanterie însĕ nu o vom puté ocupa*. Resolvirea problemeĭ revine sciinţeĭ technice şi artilerieĭ. *Ruşiĭ au în Port-Arthur 20.000 ómenĭ*, armata asediatóre numĕră 60,000. Maĭ mult de atât nu putem pune la disposiţia luĭ *Nogi*. Succesul atârnă de la întrebarea: cât va maĭ ţinea muniţia Ruşilor. De la isbucnirea rĕsboiuluĭ, cetatea s'a schimbat cu desĕvîrşire. Nicĭ unul din forturĭ nu póte fi considerat, ca cheie a întregeĭ cetăţĭ. Efectul cucerireĭ unuĭ fort se reduce numaĭ la acest obiectiv şi *n'are nicĭ o înrîurire asupra celorlalte forturĭ*.

După scirĭ sosite la Londra din Port-Arthur, garnisóna ruséscă crede firm în despresurarea cetăţiĭ. Musicele militare cântă ḑilnic. La apĕrarea cetăţiĭ iau parte civilĭ şi Chinesĭ. Garnisóna e mult maĭ mare de cum se crede şi se speră că Port-Arthurul va resista până la sosirea floteĭ rusescĭ din Baltica.

Scirile maĭ nouĕ spun, că arsenalul din Port-Arthur ar fi în flacărĭ. Garnisóna rusécă a făcut ḑilele acestea o erupţiune. Japonesiĭ însĕ i-au respins pe Ruşĭ.

Pe câmpul de rĕsboiŭ din *Manciuria* nu s'au întîmplat evenimente maĭ marĭ. Micĭ ciocnirĭ de avantposturĭ — şi nimic alta. Intr'o ultimă telegramă Nemirovicĭ *Dancenko* spune, că la Şaho nu se va da lupta decisivă. *Kuropatkin* nu-şĭ va angaja aicĭ tóte reservele sale în ómenĭ. Décă nu va repurta un succes hotărîtor, va lua ofensiva la primăvară. Atuncĭ abia va avé loc ciocnirea cea mare, care va decide victoria finală.

Clerul ortodox or. bucovinean şi Mitropolitul D. V. de Repta.

Cetitoriĭ „Gazeteĭ“ îşĭ vor reaminti din rapórtele nóstre publicate asupra ultimeĭ sesiunĭ a dieteĭ bucovinene atacurile nedemne, cărora a fost espus mitropolitul Bucovineĭ D. Vladimir de *Repta* din partea deputaţilor rutenĭ tinerĭ Nikolaj de Wassilko şi Pihulesk, carĭ s'au năpustit asupra capuluĭ bisericeĭ ortodoxe bucovinene şi asupra cleruluĭ cu fel de fel de injuriĭ şi învinuirĭ nedemne. Deputaţiĭ dietalĭ românĭ archimandritul Calinescu şi consilierul consistorial Bejan luaseră în şedinţele amintite cuvêntul spulberând atacurile nedemne aĭ acestor deputaţĭ şi reducêndu-le la adevĕrata lor valóre.

Acum ulterior s'a întrunit şi „Asociaţiunea cleruluĭ gr. or. din Bucovina“ şi luând posiţie energică contra acestor atacurĭ nedemne, a votat o resoluţiune maĭ lungă, din care estragem următórele părţĭ:

„Faţă cu acéstă stare de lucrurĭ adunarea generală a Asociaţiuneĭ cleruluĭ

1) exprimă Inalt Prea Sfinţituluĭ Mitropolit veneraţiunea sa nemărginită, îl asigură de aderenţa sa cea maĭ deplină şi de conlucrarea sa credinciósă, se rógă a rĕmânea în mijlocul valurilor furióse, un stâlp neclătit al bisericeĭ sale, un păstoriu ce până în ora sa cea din urmă nu lasă pe lupĭ sĕ între în staul, şi îĭ implóră fierbinte de la Dumneḑeu putere pururea neînfrântă şi viéţă lungă şi fericită;

2) rógă pe Inalt Prea Sfinţia Sa, a sta tare pe lângă înaltul guvern şi a implora şi graţia Maiestăţiĭ Sale Impĕratuluĭ, ca la ocuparea posturilor bisericescĭ sĕ nu se îngădue deputaţilor dieteĭ séu a senatuluĭ imperial aşa un amestec, care sĕ-ĭ îndreptăţéscă pe aceştia a împărţi după placul lor acum de înainte posturile bisericescĭ sateliţilor seĭ şi a insulta în public comisiunile de examinare cele legale pentru vina, că acestea nu taxéză pe favoriţiĭ domnilor deputaţĭ aşa precum o voiesc eĭ;

3) provócă pe cometet şi pe toţĭ membriĭ Asociaţiuneĭ, ba şi pe toţĭ membriĭ cleruluĭ diecesan, ca — lăsând apărarea unuĭ preot singular, décă este atacat, acestuia însuşĭ — sĕ nu omită a apăra, precum după putinţă în publicitate, aşa anume păstorii de suflete şi înaintea poporuluĭ păstorit de biserica diecesană şi clerul eĭ în întregimea luĭ în contra acusărilor nedrepte ce i-se fac şi sĕ nu uite nicĭ-odată, că contrariĭ observéză regula: „Calumniare audacter, tandem aliquid haeret“; în urmă

4) declară, că până-ce deputaţiĭ numiţĭ nu vor înceta a duşmăni şi a asalta biserica diecesană şi clerul eĭ, acesta şi în viitor, după datoria chemăriĭ sale va trebui sĕ-ĭ combată la alegerĭ, sperând a fi apărat în acéstă esercitare a dreptuluĭ cetăţenesc şi tot odată chemăriĭ sale şi de înaltul guvern cu tóte terorisările din partea domnilor deputaţĭ.

SCIRILE DILEI.

— 12 (25) Noemvrie.

† **Dr. Milos Stefanovici**, distinsul naţionalist slovac, advocat în Pojun a încetat subit din viéţă în 21 l. c. Putem ḑice, că acest advocat slovac devenise popular între Românĭ. El a fost apĕrător în procesul pentru Memorand precum şi în procesul fostuluĭ ḑiar „Dreptatea“ din Timişóra. Dr. Stefanovici a luat parte în mod însemnat la tóte acţiunile, carĭ urmăriau ţinta salutară a solidarităţiĭ între naţionalităţĭ. Româniĭ îĭ vor păstra o frumósă amintire.

Jubileul de 40 anĭ al domnieĭ regeluĭ Carol. La 1906 se împlinesc 40 anĭ de la urcarea pe tron a regeluĭ Carol. Din incidentul acesta se va publica sub auspiciile Academieĭ Române o istorie a domnieĭ regeluĭ Carol.

Numĕrul alegĕtorilor dietalĭ în Ungaria. In faţa situaţiuneĭ critice ce domnesce actualmente în Ungaria, nu este eschisă posibilitatea, că guvernul se va simţi necesitat a disolva camera şi a apela din nou la alegĕtoriĭ dietalĭ. Va fi decĭ interesant sĕ cunóscem numĕrul alegĕtorilor Ungarieĭ şi spre scopul acesta estragem din ḑiarul „Magyar Estilap“ următórele date interesante şi caracteristice. Ungaria numĕră în total 4,332.960 de cetăţenĭ, între carĭ sunt *numaĭ 970,841 alegĕtorĭ*, pe când restul nu se bucură de acest drept. Din cetăţeniĭ cu drept de alegere sunt 542,417 Maghiarĭ, 123.984 Germanĭ, 110.715 Slovacĭ, *110,572 Românĭ*, 42.892 Sêrbĭ, 28.766 Rutenĭ şi 11.495 Croaţĭ. In total sunt 32 cercurĭ electorale, în carĭ în tóte preponderéză numeric naţionalităţile nemaghiare.

In acest caracteristic tablou este interesant în deosebĭ faptul, că numĕrul alegĕtorilor maghiarĭ întree numĕrul celor nemaghiarĭ numaĭ cu 114.000 alegĕtorĭ.

Necrolog. *Pavel Moga* paroch gr. ort. român în Tornea, a repausat la 23 Nov. n. în al 50-lea an al etăţiĭ şi 31 al preoţieĭ. Inmormêntarea s'a făcut la 25 Noemvrie în cimiterul bisericeĭ gr. or. române din Tornea. Il jălesce vĕduva n. Mangra, vicarul episcopesc în Oradea-mare, şi numeróse rude din familiile Mangra, Moga, Costa şi Blaga.

O inovaţiune la postă. D-l director de postă şi telegraf din Braşov Védfy a avut buna şi nimerita ideiă de a face ca ḑiarele ce sosesc la postă sĕ se împartă deosebit de scrisorĭ şi pachete de către femeĭ anume agajnate pentru acest scop. In vederea acesta va împărţi Braşovul în 5 cercurĭ. Fie-care cerc va avé o împărţitóre de ḑiare, care des de diminéţă va

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Corbul.*)

(The Raven.)

După *Edgar Allan Poe*.

Intr'o nópte 'nfricoşată,
Trist cu mintea sbuciumată,
Stam la sfat cu amintirea
unor timpurĭ din trecut; —
Când de o crudă obosélă
Adormisem o clipélă,
Nu sciu cine 'ncet la uşe
că bătea mi-s'a părut.

*) Un amic al ḑiaruluĭ nostru cetind foiletonul publicat în numĕrul 249 al „G. T.“ ne împărtăşesce că între literaturile culte europene, carĭ posed traducerea „Corbuluĭ“ luĭ Poe *se numĕră şi literatura românéscă*. Amicul nostru a declamat chiar acéstă frumósă creaţiune poetică înainte cu 13 anĭ la o serată aranjată de „Reuniunea de cântărĭ şi gimnastică“ din Braşov, stîrnind aplause furtunóse. D-sa ne pune tot-odată la disposiţie numĕrul 18 al „*Romănuluĭ Literar*“ (Bucurescĭ, din 20 Maiŭ v. 1891, în care se află publicată traducerea bine reuşită semnată de „*Gripen*“. Mulţumind amiculuĭ nostru pentru acéstă atenţiune reproducem emoţionanta poemă — Red.

„Vr'un pribég ce rătăcesce
pe la uşa mea — îmĭ ḑic, —
Vr'un pribég, — şi alt nimic“.

Era frig. Ploua într'una,
In Decemvrie era luna,
Un fâlfâitor jeratec
rĕspândea un foc pripit, —
Ah! de-ar trece nóptea iute,
Căcĭ prin cărţĭ, prin foĭ pierdute
Cat zadarnic mângâiere
după fata ce am iubit,
După fata ce „Lenora“
îngeraşiĭ 'n cerĭŭ îĭ ḑic,
Ah! — ş'aicea nu-ĭ nimic!

Orĭ-ce sgomot, orĭ-ce şópte,
In acea grozavă nópte,
Deştepta în mine o spaimă
nesimţită pân'acĭ. —
Ca sĕ aflu uşurare,
Incepuiŭ în gura mare
Sĕ vorbesc: „De n'ar fi óre
un pribég, ce póte fi? —
Da, pribég ce rĕtăcesce
pe la uşa mea — îmĭ ḑic —
Asta e — şi alt nimic.“

Uşurat de-o grea povară,
Dau de grab, sĕ es afară.
„Mĕ ertaţĭ — ḑic tare —
Dómnă, Domnule sĕu cine ai fi

Dér — sĕ credĭ — de obosélă
Adormisem o clipélă
Şi-aĭ bătut prea 'ncet la uşă,
că abia se auḑi.“
Intră — ḑic şi deschid uşa —
întră odată — érăşĭ ḑic,
Intunerec — alt nimic.

Impietrit de o grózǎ adâncǎ
Privesc nóptea, — privesc încă, —
Visând vise nevisate încă de vr'un muritor,
Audeam în pacea 'ntinsă
Bătênd inima'mĭ învinsă
Şi-un cuvênt şoptit: „Lenora“,
dureros şi sdrobitor.
Il şoptisem eu, — ecoul
mi-l repetă când îl ḑic, —
Dér atât — şi alt nimic.

Intru ér. Ploua într'una —
Eram trist ca 'n tot-déuna,
Când din nou acelaş sgomot
tot maĭ clar îl înţeleg.
La ferĕstră e. Maĭ bine
Aşĭ cerca — gândesc în mine —
Sĕ pĕtrund acéstă taină
şi enigma s'o desleg. —
„Linişteşce-te, n'aĭ frică,
inimă sĕrmană — ḑic —
Bate vêntu — nu-ĭ nimic“.

Şi de grab' — ḑicênd acésta —
Prind curaj, deschid feréstra. —

Inăuntru vĕd că intră
un corb negru şi robust;
Nu-mĭ dădu i'a luĭ venire
Nicĭ un semn de mulţumire,
Măiestos şi grav s'aşéḑă
lângă uşe pe un bust.
Plin de plóie se tot strînge
şi se face tot maĭ mic,
Dér atât — şi alt nimic.

Şi cum stam privind într'una —
De şi trist ca 'n tot-déuna —
Incepuiŭ sĕ rîd — vĕḑându-l
cât de mândru mĕ privea: —
„Eştĭ bĕtrân, dér vĕd prea bine
Că n'aĭ pic de frică 'n tine,
Spune-mĭ în împĕrăţia
luĭ Pluton cum te chema,
Corb bĕtrân, ce 'n mieḑul nopţeĭ
rĕtăcescĭ prin lumea tótă?“
Corbul ḑise: „Nicĭ odată“.

Ascultându-l cum vorbise,
Spaima morţeĭ mĕ 'npietrise,
Căcĭ deşi rĕspunsu acesta
ne'nţeles ar fi orĭ cuĭ,
Drept vorbind, în lumea tótă
Nimenuia, nicĭ-odată
Nu i-s'a întêmplat sĕ-ĭ intre
un corb, nóptea 'n casa luĭ,
Care mândru sĕ-l privéscă
cu vederea 'nflăcărată
Şi sĕ-l cheme: „Nicĭ odată“.

merge sĕ împartă diarele pe la locuințele abonenților. Aceștia sunt rugațĭ sĕ se informeze de la împărțitóre, la al câtelea cerc aparțin ,ér când abonéză diarele sĕ scrie pe adresă și cercul și strada.

Procesul unui redactor. Cetim în „N. H.“ din 24 Noemvrie: „La curtea cu jurațĭ din Clușiŭ pe diua de astădĭ a fost sorocit procesul de calomnie al luĭ Szekely Bela, diarist, și Dr. Schwarz Miksa candidat de advocat, pentru care încă rêndul trecut parchetul a lansat contra luĭ Szekely Béla mandat de aducere. Președintele anunță înainte de pertractare, că poliția din Brașov a telegrafiat, că i-a fost imposibil a găsi pe Székely. La propunerea procurorului, tribunalul decide, ca găsind pe acusat la Oradea séu Budapesta, unde se dice, că s'ar afla, sĕ-l pună în arest preventiv, fiind-că mereu îșĭ schimbă domiciliul“.

Anarchiștĭ bătuțĭ. Poliția din Berlin a arestat pe Evreica Ianira Bärsohn studentă din Rusia, amestecată în comploturĭ anarchiste. Diarul antisemit „Staatsbürger Ztg.“ a publicat asupra studentei anarchiste nisce destăinuirĭ puțin măgulitóre. Doi prietenĭ ai studentei, dintre carĭ unul cunoscutul anarchist Karfunkelstein, s'au dus la redacția numitului diar cu gândul sĕ bată pe redactor cu biciușca. Aicĭ însĕ i-a primit deputatul *Ruhn*, un atlet, care smâncind din mâna jupânuluĭ Karfunkelstein biciușca, i-a snopit bine pe amêndoi anarchiștii și i-a isgonit din redacție.

Băile de abur ale Eforiei se vor redeschide Sâmbătă în 26 Noemvrie diminéța.

Baronĭ noi. Fóia oficială ungară publică acordarea rangului de baron marelui proprietar *Csávossy* Gyula, precum și copiilor luĭ: Benigna, Irma, Olga, Adrienne, Alice, Elemér, Iosif și Endre. Tot-odată i-s'a acordat și dreptul ereditar de membru în camera magnaților.

In curênd se va acorda baronia și fraților Hermann, Albert și Bernat Groedel, negustorĭ de lemne și cherestea.

Se vede, că se apropie alegerile.

Scirĭ din România. Un congres general al *tipografilor românĭ* se va ține în dilele de 4 și 5 Decemvrie în Iașĭ.

— Lunĭ s'a aprins în valea Doftana de lângă Câmpina *pușul de petrol* nr. 71, proprietatea „Stelei Române“. Pușul a fost total distrus. Pagubele sunt marĭ.

— In apropierea orașului Brăila a fost găsit *înghețat* vîndĕtorul de zarzavaturĭ Marcu Anton. Nu departe de dênsul a fost aflat sub zăpadă și calul sĕu, pe care plecase spre Brăila.

Scirĭ mĕrunte. Fostul president al Transvaalului, *Krüger* a lăsat o avere în suma de 420,000 fiorinĭ olandezĭ.

6) **Succes vindecător durabil.** Durerile de reumatism, crucea spinărei și alte părțĭ ale corpului se vindecă cu efect sigur folosindu-se *spirtul și sarea A. Moll.* Prețul unei sticle 1 Cor. 90 fil. Se trimite dilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provincie sĕ se céră Spirtul A. Moll, provĕdut cu marca de contravenție și subscriere.

Pădurile comunelor Brănene.

Brașov, în 22 Noemvrie 1904.

Presupun, că décă nu mulțĭ, dér totușĭ vre-o câțĭ-va dintre preoții și cărturariĭ din comunele Brănene, au cetit în vara trecută o serie de articolĭ, eșițĭ în „Gazeta Trans.“ nr. 162—170, scrișĭ de un valoros profesor de economie națională din Bucurescĭ sub anonimul „Neacșu“, carĭ tractau de bogățiile, ce zac în pădurile comunelor românescĭ politice, urbariale și bisericescĭ, și cum ar fi sĕ se foloséscă proprietariĭ lor cu câștig de ele. Décă careva a cetit acest tractat, trebue că ia lăsat gura apă după o astfel de economie rațională, ce ar puté-o introduce și în comunitățile lor Brănene și décă a rămnit la sfaturile cuprinse în acei articolĭ, óre nu s'a mișcat în el interesul de a urma acestor sfaturĭ?

Vĕdênd însĕ, că până astădĭ nu s'a mișcat nimenea sĕ întreprindă ceva în astă privință, m'am hotărît a da însu-mĭ pe cât pricep, un îndemn de a se lua cât mai îngrabă inițiativa pentru o *mai bună și mai folositóre administrație a pădurilor.*

Procesul urbarial de segregarea pădurilor și pășunilor, intentat de comuna Brașov, ca domn pămêntesc, în contra comunei *colective* Bran, s'a finalisat prin o împăciuire, ce s'a încheiat la 8 Iunie 1860 între representanțiĭ ambelor comune, la judecătoria urbarială de atuncĭ.

Extensiunea pădurilor, carĭ formau obiectul de certă de pe hotarul Branului, s'a statorit conform catastrului cu 13078 jugĕre, 500 de stânjenĭ. Acest complex de pădurĭ s'a împărțit astfel, că comuna colectivă Bran a căpĕtat în proprietatea sa 7/13, ér comuna Brașov 6/13.

Conform acestui principiu, avea a primi comuna Brașov 6036 jug. 455/13□ Din acéstă parte a comunei Brașov a rĕscumpĕrat însĕ comuna Branului 2890 jug. 3955/13, și anume parcelele de pădure risipite în interiorul comunelor printre colibele particularilor urbarialiștĭ, cu 15,000 fl., și așa adaugându-se la partea lor de 7/13, a primit comuna colectivă a Branului pădure peste tot de 9932 jug. 450□, ér comunei Brașov i-a rĕmas pădure în extensiune de 3145 jug. 1250□.

Sĕ vedem acuma, cât folos a dat acest mare complex de pădurĭ de 9932 jug celor 10 comune Brănene, respective foștilor urbarialiștĭ ai comunelor colective Bran?

Despre relațiunile de drept ce esistă între comuna urbarială Bran și între cele 10 comune politice formate din fosta comună colectivă Bran, înainte cam cu 25 anĭ, voiŭ vorbi cu altă ocasiune. Aicĭ numai atât voiesc sĕ amintesc, că stricarea comunei marĭ și puternice Bran și transformarea ei în 10 comune micĭ, neputincióse și sĕrace, a avut nu numai cea mai rea influență asupra rentabilităței pădurilor, ci a adus cu sine numai miseriĭ. Aceste 10 comune, nu destul că s'au slăbit pe ele, dér astădĭ nu se pot nicĭ susținé ca comune de sine stătătóre.

Impunerĭ de dărĭ comunale nesuportabile, lipsa totală de alte veniturĭ, spre acoperirea speselor cu îngrijirea și întreținerea pădurilor, cu plata organelor comunale, sunt la ordinea dilei. Aceste comune, fără de nicĭ un titlu de drept șĭ-au împărțit pădurile între ele la ordinul vice șpanului din Făgăraș în a. 1879.

De atuncĭ administréză fie-care comună părticica ei de pădure fiind silită a păzi strict legea silvanală.

Conform legei acesteia și a planului provisoric de economie, fie-care individ îșĭ capĕtă din pădurea comunei sale asemnate lemne, câte 3 séu 4 tulpine de brad séu de fag, și le taie sub preveghiarea vigilului de pădure, și décă are cu ce, și-le duce acasă.

In cele mai multe comune însĕ d'abia se află câte 5—10 carĕ cu trăgĕtorĭ, în alte vre-o 3 séu 4 comune se află și câte 20—30 carĕ. Printre aceștia sunt și ómenĭ mai cu dare de mână. Cei cu dare de mână cumpĕră de la ceilalțĭ 100 séu 200 fără trăgĕtorĭ și sĕracĭ, lemnele asignate lor cu un preț de nimic. Cumpĕrătoriĭ le taie, le transpórtă și le vinde la fabrica de celulosă din Zêrnescĭ. Ar crede cineva, că aceștĭ anteprenorĭ cumpĕrătorĭ de pădure vor fi făcênd bune treburĭ, fiind lemnele de brad scumpe. De unde? Până le taie, le tîrĕsc la loc de car, le transpórtă pe drumurĭ nepracticabile, și trecênd de 50-orĭ apele umflate de ger, séu stricate de povóie, — până la fabrica din Zêrnescĭ, s'a mâncat prețul și cumpĕrătoriĭ rĕmân cu câștigul ce-l au de la cărăușia ce-o fac.

Și acésta, deși, după cum am dis, lemnul de brad din ținutul Branului este cel mai bun molitf, crescênd pe marginile extreme ale munților și pe stâncĭ, unde se sfîrșesce vegetația de arborĭ. Prin urmare, crescênd încet, fructul lor e fórte des și așa lemnele acestea sunt tarĭ și se pot întrebuința la fabricarea de violine, veicĭ de sîte și alte lucrurĭ, sunt prin urmare lemnele cele mai căutate și prețuite. (Va urma)

Alegerĭ municipale.

Valea Bonțidei, 24 Nov. 1904.

Onorată Redacțiune! In 22 Noemvrie a. c. s'a făcut *alegerea de membrii comitatensĭ în cercul Valasutului.* Cu durere Vĕ scriu, că nicĭ de astă-dată *n'am reușit cu nicĭ un Român.* Causa principală este indiferentismul ómenilor noștri față de aceste alegerĭ. La alegere au participat numai 6 preoțĭ: I. Petean, Moga, A. Pop, Hopârtean, Hodârnău și Cupșia. Dintre învĕțătorĭ Corpădean și Trenca. Au mai fost 2 preoțĭ, dér aceia *n'au votat cu lista românéscă.* Unul din Valasut, și altul Bochiș din Borșa. Cel din urmă, fiind rugat și invitat sĕ mérgă cu noi, nĭ-a rĕspuns: „nu merg cu popii, merg cu frate-meu“. Și părintele Bochiș merge în fruntea alegĕtorilor din Borșa, cu țidulĭ roșii (colórea celor oficióse).

Sĕrman popor, nu-țĭ cunoscĭ păstorul; décă l'ai cunósce nu i-ai asculta glasul. Rĕu te lovesce în sentimentele-țĭ românescĭ, când vedĭ atâta decadență. Mult mĕ mir, că un astfel de preot pentru-ce nu rĕmâne acasă, sĕ nu mai vină sĕ se espună rîsului public. Cei 6 preoțĭ amintițĭ mai sus, au rĕmas solidarĭ și s'au luptat mult, ca sĕ pótă reuși cu lista românéscă. Au trimis trăsurĭ după alegĕtorĭ, dér tóte în zadar. Au fost majorisațĭ. Bărbătesce s'a purtat preotul I. Petean și învĕțătorul Corpădean. Pentru purtarea lor au fost amenințațĭ, că *vor fi escortațĭ de gendarmĭ.*

Trăim în nisce împrejurărĭ fórte triste. Primarii comunalĭ — deși Românĭ — sunt silițĭ a vota cu cei de la putere, căcĭ la din contră sunt șicanațĭ în tot chipul din partea solgăbirĕilor. Notarii românĭ, cu carĭ eștĭ prietin, cu ocasiunea alegerilor îțĭ diceau: dați-ne pace nouĕ, nu ne primejduițĭ posiția! Ba sunt silițĭ a lucra contra intereselor românescĭ, li-se impune acésta din partea superiorilor, și-șĭ tem pânea.

Ajutorul dat de la stat preoțimei nóstre, mai mult a stricat, decât a folosit. Cu ocasiunea alegerilor se observă, că cei ce au dat acest ajutor, șĭ-au ajuns scopul. La alegerile de deputațĭ dietalĭ participă mulțĭ de ai noștri, ca sĕ-șĭ arate „patriotismul“ și „vrednicia“ pentru un ajutor mai mare; la alegerile municipale aceștia șed acasă, orĭ fac ca cel din Borșa. Triste stărĭ, carĭ trebue sĕ ne pună pe gândurĭ!

Unde sunt luminătorii poporului, a cărorinimă încă nu e infectată de baccilii oportunismului? Unde sunt cărturarii mai luminațĭ, carĭ sĕ vorbéscă și deslușéscă poporul și sĕ-i spună, că programul nostru național e obligător pentru fie-care Român, că la alegerĭ de deputațĭ sĕ nu mérgă nicĭ atuncĭ, când ar merge preotul și învĕțătorul sĕu, carĭ décă merg, comit un greu pĕcat în contra neamului? La alegerile municipale — din contră — e dator a lua parte fie-care alegĕtor și sĕ ajute cu votul sĕu, ca sĕ reiese Românĭ etc. Când poporul va sci acestea, va sci și cum sĕ trateze pe cel ce se abate de la împlinirea datorinței către neam.

Frațĭ preoțĭ și învĕțătorĭ! sĕ luminăm poporul și afară de biserică, premergêndu-i întru tóte cu esemplu bun. Décă vom fi toțĭ una și în cele politice, vom da înainte.

Noi nu urîm pe nimenĭ când lucrăm pentru binele neamului nostru, — în cadrul legilor țĕrei — nicĭ nu suntem dușmanĭ nimĕnui, ci ne facem numai datoria. Pășind în unire în cele politice, vom impune celor ce ne socotesc dușmanĭ și vom fi respectațĭ. Sĕ părăsim servilismul grețos și detestabil. Sĕ fim conscii de posiția ce o ocupăm în mijlocul poporului, care ne numesce *părinte.* Sĕ nu ne abatem de la tradiția înaintașilor noștri, cărora poporul pe dreptul lĭ-a dat acest nume sublim de *părinte*, ci sĕ ne facem vrednicĭ de acest nume chiar și în casul când am perde ceva în cele materiale. Mai bine sĕrac cinstit, decât bogat și cu consciința pătată de sângele curs din rana făcută de tine însuțĭ în corpul neamului tĕu.

Gădălianul.

ULTIME SCIRI.

Neoplanta, 25 Noemvrie. Fruntașii din Petrovaț (Bacĭ-Bodrog) au convocat pe Sêrbii și Slovacii din împrejurime la o adunare pe diua de 27 Noemvrie, cu scop de a protesta împotriva proiectului luĭ Berzeviczy. Convocările sunt tipărite sêrbesce și slovăcesce și sunt iscălite de 50 fruntașĭ.

— Pe diua de 1 Decemvrie s'a convocat și la Carloveț o adunare.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Corbul vorba 'șĭ întrerupse.
Par-o'atât, atât sciuse,
Par'că 'ntréga luĭ făptură
se topise 'ntr'un cuvênt,
Impietrit și mut rĕmase
Cum pe bust se aședase,
Făr' sĕ misce fulg de pene,
făr' sĕ dică alt cuvênt.
Până când rupseiŭ tăcerea:
„Ai sburat cu alțĭ 'n cétă?“
Corbu dise: „Nicĭ odată“.

Imĭ suna prin minte încă,
Vorba corbului adêncă
Și-mĭ diseiŭ: „Asta-i pe semne
tótă 'nvĕțătura luĭ,
Ce — de sigur — el o are
De la biet stăpân-sĕu, care
Dureros lovit de sórte, fără scirea nimĕnui,
Șĭ-a cântat nenorocirea
și durerea-adênc săpată
Cu refrenul: „Nicĭ odată“.

Și cum stam privind într'una,
Deși trist ca 'ntotdeuna,
Incepuiŭ sĕ rîd.
In fine pe un fotoliu am cădut
Și cu brațe 'ncrucișate
M'am lăsat atuncĭ pe spate,
Cugetând la corbul, care
rĕmăsese érășĭ mut,
Cugetând sĕ pot pĕtrunde
taina luĭ nemĕsurată
Și cuvêntu-i: „Nicĭ-odată.“

Și gândind, gândind într'una
Eram trist ca 'ntot-deuna
Ochii luĭ ca douĕ flacărĭ
drept în suflet mĕ ardea;
Și gândind, mĭ-aduc aminte
De atâtea dulcĭ cuvinte,
Când pe perna de mătase
odihnind mi-le șoptea
Ea, Lenora, ce de mine
n'ar fi vrut sĕ se despartă,
N'ar fi vrut, ah! nicĭ-odată!

Imprejurul meu se 'nalță
O fantastică viéță
Și privesc plutind în cerurĭ
îngerii din infinit,
„Dumnedeu puternic mare,
Imĭ trimite îndurare“,
Am strigat. — De-acuma uită
pe Lenora ce ai iubit,
Te ridică ér și uită, pe Lenora adorată“.
Corbul dise: „Nicĭ-odată!“

„Demon, spirit de urgie,
De eștĭ corb, de eștĭ stafie
Pe acel Dumnedeu la care
se închină mare, mic,
Spune drept, în lumea-l'altă
Voiŭ puté găsi vre-odată
Pe iubita ce Leonora îngerașii toțĭ îi dic,
Pe Lenora ce-am perdut'o
pe Lenora adorată?“
Corbul dise: „Nicĭ-odată“

„Demon, spirit de urgie
De eștĭ corb, de eștĭ stafie
Fugĭ, disparĭ de dinainte-mĭ,
sbóră la locașul tĕu
Și sĕ nu-mĭ lașĭ ca dovadă
De minciuna ta sĕ-țĭ cadă
Nicĭ un fulg. Te 'ntórce în haos,
sbóră de pe bustul meu
Și din inima-mĭ rănită
scóte-țĭ ghiara blăstĕmată;
Corbul dise: „Nicĭ-odată.“

Și de-atuncĭ, de atuncĭ într'una
Corbul stă — ca 'ntotdeuna
Aședat pe bust de-asupra,
negru, nemișcat și greu;
Ochii roșii ca de sânge
Drept în suflet mĕ străpunge,
Umbra aripelor negre se întinde tot mereu!
Biata inimă zadarnic
spre scăpare drum îșĭ cată
N'o s'o scape. — „Nicĭ odată“.

Gripen.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal ar-tat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Cărţi pentru comercianţi şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea înpartidă simplă, *de I. C. Panţu.* O carte bună pentru a învěţa cu uşurinţă contabilitatea. Paginĭ I—VIII + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu.* Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş. 2 coróne +) 10 bani porto).

I. C. *Panţu:* **Curs complet de corespondenţa comercială** cu esplicarea terminilor comercialĭ. Ediţia a dóua prelucrată şi augmentată I-XI+322 pagine. Tipografia A. Mureşianu. Acéstă carte scrisă în serviciul comerciului şi în special pentru băncile nóstre, apare acum prelucrată fundamental şi adausă cu 4 colĭ de tipar. S'a ţinut cont de o limbă mai potrivită şi s'a căutat a se unific — după putinţă — limbagiul comercial întrebuinţat în casele mari comerciale din România. S'a adaus mai departe o terminologie comercială *conţinênd peste 500 de terminĭ comercialĭ şi financiarĭ*, cu esplicările de lipsă. Sperăm că publicaţia de faţă va contribui mult la unificarea stilului şi al terminilor comercialĭ, carĭ până acum în mare parte erau neprecişĭ, coruptĭ şi rěu întrebuinţaţĭ. Credem, că băncile nóstre vor sci apreţia acéstă publicaţiune şi o vor sprijini cu tótă căldura. De vîndare se află la *librăria archidiecesană în Sibiiu*, la *tipografia A. Mureşianu* şi la librăria *Ciurcu în Braşov* cu preţul netto (adecă cu porto cu tot) de *cor. 3.50*, ér pentru România *Lei 4.*

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov

Din 25 Noemvrie 1904.

Mésura seu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	16	50
„	Grâu mijlociu . . .	16	30
„	Grâu mai slab . . .	15	90
„	Grâu amestecat . .	12	30
„	Sěcară frumósă. . .	10	70
„	Sěcară mijlociă. . .	10	40
„	Orz frumos	8	80
„	Orz mijlociu. . . .	8	60
„	Ověs frumos. . . .	7	10
„	Ověs mijlociu . . .	6	90
„	Cucuruz	12	30
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	10	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	24	—
„	Fasole	19	20
„	Sěmênţă de in . . .	21	40
„	Sěmênţă de cânepă .	9	20
„	Cartofĭ.	1	60
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece. .	—	76
100 kil.	Sěŭ de vită prospět .	40	—
„	Sěu de vită topit . .	62	—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 21 Nov. n. de 33.727 capete, la 22 Nov. au întrat 1055 capete şi au eşit 488 capete rěmânênd la 23 Noem. n. un număr de 34,294 capete.

Se notéză marfa unguréscă: tînĕră grea dela 108—109 fil., de mijloc dela 109—110 fil. uşóră dela 108—109 fil. — Sêrbéscă: grea 108—109 fil., de mijloc 106—108 fil., uşóră 104—105 fil. kilogramul.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Noemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.95
Renta de coróne ung. 4% . . .	98 15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% .	88.85
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	97.95
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	98.50
Impr. ung. cu premii	207.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	162.—
Renta de hârtie austr.	100.05
Renta de argint austr.	99.95
Renta de aur austr.	120.—
Renta de coróne austr. 4% . . .	100.15
Bonurĭ rurale ungare 3½% . . .	91.30
Losurĭ din 1860.	156 15
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	16.30
Acţii de-ale Băncei ung. de credit .	764.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	673.50
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane. . . .	117 52
ondon vista	239.45
Paris vista.	95.25
Note italiene	95.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 23 Noemvrie n. 1904

	Cump.		Vênd.
Bancnote rom.	18.68		18.74
Argint român.	„ 18.60	„	18.70
Napoleond'orĭ.	„ 19.05	„	19.10
Galbenĭ	„ 11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„ 2.53	„	2.54
Mărcĭ germane	„ 117.20	„	117.40
Lire turcescĭ	„ 21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop** şi la **Eremias Nepoţii.**